

ARE WE READY FOR משיח?

פרשת אחרי מות קדושים Issue 24

שאל נא את הכהנים תורה

- Q. Wow! The streets of ירושלים are paved with diamonds! All the fences are from diamonds, and there are diamonds all over the streets of ירושלים stretching out 18x12 kilometers, and they are all for free! The whole place is lit up so brightly from the light of the אבני בדכד (ישעיה נד, יב וילקוט ישעיה תעח), I came home a bit dizzy, and I dropped the (מוכשר) food that I was carrying onto the floor, right after a יולדת mopped the floor. I am not sure if the water that was used to mop the floor (that became טמא when the יולדת moved the bucket) was ראוי לשתית because it had some detergent mixed in, and I'm also not sure if the floor was still wet when the food (and my shoes) touched the floor. Is the food מספק, and do I have to be טובל my shoes?
(ע' ירושלמי תרומות פ"ג ה"א, וטהרות פ"ו מ"ד, ופ"ד מ"ט)
- Q. I was on my way to ירושלים, I was carrying a sheitel box in one hand, and a sandwich in the other hand. As I was carrying the sheitel in the box, a פסק came from the סנהדרין that all hair from Mexico has a דין of תקרובת ע' רמב"ם אבות) ?טמא did my sandwich become טמא mixed in my sheitel, did my sandwich become טמא (This שאלה has nothing to do with the Indian hair; and everyone should follow their local rabbi) (הטומאה פ"ו ה"ז)
- Q. I had a cluster of grapes that I was hoping to use to make wine for the נסכים, and a טמא touched the stem, did the grapes become טמא?
(ע' סוכה ג:)
- Q. Clothing that are not צניעותדיק, are they מקבל טומאה?
(ע' כלים פכ"ח מ"ט)
- Q. I had a חלה that half a בביצה of peanut butter טמא touched one side of the חלה, and half a בביצה of jelly טמא touched the other side, did the חלה become טמא?
(ע' טהרות פ"א מ"ה ורמב"ם טומאת אוכלים פ"ו הי"ז)

הלכתא למשיחא

We learnt last week that התורה, in order for a עץ to be מקבל טומאה it needs to have a בית קיבול. However, משמשי 1. If it's בית קיבול there are two types of עץ that are מקבל טומאה, even though they don't have a בית קיבול. 1. If it's משמשי (things that serve a person). For example, a table¹ (or shtender) serves a person because you put food on it, and also serves to hold the cup that serves the person, therefore it's מקבל טומאה. 2. If it's not משמשי אדם but it's משמשי מלאכה what's the definition of 'always' serving, the רמב"ד explains that it means it's always together with another כלי even when not in use, for example a small jewelry box, even when the box is empty, you want the cover on, to protect it from dust, so the cover is considered as part of the box and is מקבל טומאה (but if it's part of a כלי that is not מקבל טומאה, e.g. a wooden cover on a plastic box, it would not be מקבל טומאה). The רמב"ד says that according to the רמב"ד the cover is only מקבל טומאה when covering the box, but if it's not on the כלי, it is not מקבל טומאה on its own. The רמב"ד (פ"ז מ"ז ופכ"ב) גר"א explains that it always is in use, for example a cover of a box that is flat and is used to place things on the cover (when it's being used to cover the contents of the box, and שלא בשעת מלאכה is when you place things on the cover), or a stand that is used to put cups on (even plastic cups that are not מקבל טומאה) if it's used to put down the cup while drinking (בשעת מלאכה) and you leave the cup there even when finished drinking (שלא בשעת מלאכה), it is מקבל טומאה.

According to תוס' (מנחות צו:), if a כלי is wide, then even if it doesn't serve אדם, but only serves the person, for example a wide cutting board² that you can carry food on, is מקבל טומאה because it is similar to a בית קיבול. A (wooden) ladder³ or cane only serves a person, but is not meant to put on anything else, and therefore it is not

¹ דעת כמה ראשונים דשלחן טמאה מן התורה, (והדרשא בתוי"כ לאו אסמכתא), ודעת הגר"א (א"ר פ"ב מ"א) דטמא מה"י דגדר כלי קיבול היינו שעשוי לקבל אע"פ שאין לו מחיצות, ודוקא כלי חרס צריך תוך, ושולחן של זכוכית טהור דדינו כחרס דבעי תוך (שם פ"ל מ"א). ובשו"ע או"ח תרכ"ט ס"ז הביא דעת הראשונים דשולחן מקבל טומאה רק מדרבנן.

² לכאורה גם הרמב"ם מודה כאן דלפעמים מניחים על זה הסכין, דהא ארובות של נחתומים כתב התפ"י דהוי משמש אדם וכלים ביחד, אע"ג דעקרו נעשה לערוך עליה.

³ וי"א דוקא כשהשליבות על גבי ירכותיו, אבל אם הירכות מנוקבות, הוי בית קיבול העשוי למלאות דלעת הרמב"ם אפשר דטמא, ע' או"ח ס' תרמ"ט ס"ז ובבהגר"א שם.

A wooden form that is used to make כלים on, only serves אדם משמשי but not the person himself, is not either מקבל טומאה, (ע' כ"ז ברמב"ם פ"ד ה"א).

A plain wooden board (even if it's used for cutting on) is not מקבל טומאה until it's painted, because only עץ פשוטי כלי is painted, צורת כלי, and according to the רמב"ם it gives it a מ"ב, but when painted (or has a finished look), according to the רמב"ם it shows that this is a כלי that is designated for this purpose, and will be constantly used (כלים פט"ו מ"ב).

Since the whole טומאה by glass is מדרבנן, there is no טומאה דרבנן if it doesn't have a בית קיבול, and a glass table is not מקבל טומאה, (כלים פ"ל מ"א). A wooden table that is covered with glass is not מקבל טומאה, since you are using the glass and not the wood (פכ"ב מ"א וחגיגה כו:). The same applies to a חלה board – if it's plain wood then according to מ"ב, but if it has a glass cover it's not מקבל טומאה מדרבנן.

Leather has the same הלכות as עץ, that if it has a בית קיבול (e.g. a leather תפילין bag, or a wallet), it is מקבל טומאה מן התורה. However, if the leather is not being מקבל the כלי, e.g. it's not closed on all sides, and is used to wrap around a כלי to protect it, then it has a עור⁵ of דין⁴, פשוטי כלי, that if it's used all the time (e.g., a cellphone cover) then it's מקבל טומאה, but if you take the (inner) כלי out before⁶ you use it, it's not מקבל טומאה. A leather tablecloth is מקבל (ע' פט"ז מ"ח). Leather clothing is מקבל טומאה מן התורה (רמב"ם פ"א ה"י). Leather clothing is מקבל טומאה the same way a table is מקבל טומאה (רמב"ם פ"א ה"י). Leather clothing is מקבל טומאה מן התורה, either because protecting the body is called מלאטל (רמב"ם פ"א ה"ג, כא, טז), or clothing don't need to have a בית קיבול (שם כ"א).

ANSWERS TO LAST WEEKS QUESTIONS:

Q. What a scene! The whole entire world including the leftover גוים are in ירושלים for חג הסוכות (טז, זכריה יד, טז)! A גוי brought me a pair of thick working gloves, to protect me from getting splinters when I build the סוכה and put on the סכך, are the gloves מקבל טומאה (ע' כלים פט"ז מ"ו ופכ"ד מט"ו)?

A. The רמב"ם in משנה מ"ו - כלים פט"ז מ"ו - says that a glove to protect the hands from thorns is מקבל טומאה. The רמב"ם also says that if you cut a small piece of a בגד or leather to protect your hands when you gather figs, it is מקבל טומאה, however the רמב"ם in משנה מ"ט and פכ"ד מ"ג, says it is not מקבל טומאה, so we have a סתירה? The רמב"ם as explained by the חזו"ן (כלים ל' יג, יד) answers that a glove that's meant to protect a person, has a דין of a בגד and is מקבל פשוטי כלי. But if it's only to protect you from getting dirty, it is not considered a בגד. Rather, it has a דין of פשוטי כלי. A טמא מדרבנן, צורת כלי, which is התורה; and if it has a צורת כלי, טמא מדרבנן. A טמא מדרבנן means that this shape specifically is fit for the use you want to do with it, and you save it for the next time you need to use it, as opposed to a piece of leather that you wrap around your hand, that any piece of leather can do the job. Therefore, if it fits like a glove, it is מקבל טומאה.

Q. A wooden basket that's used upside down to protect food, is it מקבל טומאה (ע' פט"ז מ"ה)?

A. According to the רמב"ם it's מקבל טומאה. This is a big חידוש, because even if you consider this לקבלה, עשוי לקבלה, but it's not מלאטל. The רמב"ם suggests that this טומאה is only מדרבנן. The רמב"ם has a different פשוט in the משנה, and it could be he holds it is טהור.

Q. I lent my friend that's לולב my טמא (אב הטומאה) לולב, and he returned it. Then I used the לולב, and the אתרוג touched the 'koishikel', is my אתרוג now טמא? Is a koishikel a כלי עץ?

A. Yes. Anything that grows from the ground that you make into a כלי and lasts, is included in עץ כלי. The fact that it is opened on the bottom, doesn't make it not a כלי קיבול, because it still holds the הדסים and ערבות (ע' כלים פכ"ב מ"י).

Q. A wooden broomstick, do I have to be טובל it (is a wooden broomstick מקבל טומאה)?

A. If it's the kind of broom that the stick is screwed on, then it is מקבל טומאה, because the bottom part has a בית קיבול to screw the stick on (כמו חצים נקבות סוכה יב:), and the stick is a יד.

Q. Is an umbrella מקבל טומאה (ע' פט"ז מ"ז)?

A. The רמב"ם says that a גנוגנית העני is טהור, and the רמב"ם explains it to mean an umbrella to protect from the sun. The umbrella the רמב"ם is discussing is made out of leather, and is not מקבל טומאה, because it doesn't have a בית קיבול. Our umbrellas that are made from material that is not מקבל טומאה, but the מעמיד is metal (assuming that aluminum is מקבל טומאה), depends on the מחלוקת we mentioned a few times, of whether it's תלוי on the מעמיד or the הכלי עיקר.

⁴ כן הוא לדעת הרמב"ם והגר"א, והחזו"ן (כ"א, ח) ביאר דיש לו דין מקבלים כיון דנעשה להגנת הכלי חשיב מטלטל מלא, וא"צ שיהא משמש בשעת מלאכה, והנידון אם הוא כלי הוא אם חשיב כלי בפני"ע או נטפל לכלי אחר. ובמשנה אחרונה נקט דאם נעשה רק להגן על הכלי לא חשיב כלי קיבול, אפי' אם סגור לגמרי. ולענין מה דאיתא במשנה דאם נותנו מן הצד אינו טהור, הרמב"ם השמיט, ע"י משנ"א דאפשר דלא קיימ"ל כן.

⁵ ודעת התוס' שבת סג: דעור רך לעולם חשיב כלי קיבול כיון שראוי לקפל, וע"י רע"א פכ"ו מ"ב שהקשה על תוס', וע"י תפא"י שם, וחזו"ן (הג, כתב דתוס' מיירי דוקא בה' על ה').

⁶ ע"י משנה אחרונה שתמה דסכין לעולם מוציאין לפני ההשתמשות, וע"י לשון הרמב"ם בתנ"י שמיני פ"ח ה"ו, וז"ל עוד נראה לי כי התיק הוא קבוע מן החיפוי, כי התיק אפי' בשעה שמוליכין עמו על ירכיבו מוליכין עם התיק, כמו הסייף והסכין והפגיון, ולפיכך הרי הם ככלים עצמם, אבל חיפויי הכלים אינן כל שעה עמהם שבשעה שאוחזין בידו מסייר את הפגיון.